

[Γ.Α.Φ CD 18 Φακ.6]
RL 26-4

Ο έκτος φάκελος με τον κωδικό **RL 26-4** περιέχει Ημερολόγια Πολέμου (2) ,**119** σελίδων. Ως χρονικό σημείο καταγραφής αναφέρεται η ημερομηνία από **21.11.1940** έως **1.7.1941**.

Σελίδα 1 (περίληψη)

Εξώφυλλο τόμου των γερμανικών στρατιωτικών αρχείων της Πολεμικής Αεροπορίας που εμπεριέχεται το Ημερολόγιο Πολέμου της μηχανοκίνητης μονάδας Υγειονομικού της Γερμανικής Πολεμικής Αεροπορίας.

Σελίδες 2-3 (περίληψη)

Διατάξεις αναφορικά με την καταγραφή και τήρηση των Ημερολογίων Πολέμου και στρατιωτικών αρχείων. Φέρει την ημερομηνία 27.08.1938.

Σελίδες 4-106 (περίληψη)

Περιεχόμενο, σε δυσνόητη χειρόγραφη μορφή, του εν λόγω Η.Μ. Καταγράφεται το χρονικό διάστημα από 21.11.1940 έως 14.6.1941.

Σελίδες 107-119 (περίληψη-μετάφραση)

Περιλαμβάνει το δεύτερο Ημερολόγιο Πολέμου. Καταγράφεται ο χρονικό διάστημα από 7.5 έως 1.7.1941.

(μετάφραση) «Ειδική Ομάδα Μήλου»
από 7.5.41-1.7.41.

6.5.1941 Ο αρχίατρος Zschau έλαβε σήμερα τη διαταγή από το σώμα στρατιωτικών ιατρών του 8ου Αεροπορικού Σώματος, να μετακινηθεί μαζί τους αύριο στη Μήλο και να δημιουργήσει εκεί έναν χώρο Πρώτων Βοηθειών. Για αυτή την ειδική στρατιωτική ομάδα έχουν οριστεί: οι υποδεκανείς Heinrich, Brasche, Brandt και Weilandt.

7.5.1941. Η ειδική αυτή ομάδα έφτασε στις 12:00 στην προκυμαία της Τρούμπας. Την ίδια στιγμή ήταν έτοιμα για την αναχώρηση τους προς Μήλο: ένα Τάγμα Ανίχνευσης Χώρων των Ορεινών Κυνηγών με τριάντα πέντε άνδρες, ένας Λόχος Μηχανικού της Πολεμικής Αεροπορίας με σαράντα οχτώ άνδρες και δέκα διαβιβαστές της Πολεμικής Αεροπορίας. Η επιχείρηση βρίσκονταν υπό τη διοίκηση του επισημναγού Hoffmann. Η διαταγή ήταν η εξής: να θέσουν τη νησί της Μήλου υπό την κατοχή τους, να αιχμαλωτίσουν τους εκεί βρισκόμενους Άγγλους, να αποφυλακίσουν τους Έλληνες, να κατασκευάσουν ένα αεροδρόμιο με αεροδιάδρομο κατάλληλο για Ju 52 και μια θέση ασυρμάτου. Η αποστολή της ομάδας μας είναι η ιατρική περίθαλψη της μονάδας και η δημιουργία ενός Χώρου Πρώτων Βοηθειών.

Λόγω του κινδύνου από τις νάρκες απαγορεύτηκε ο απόπλους από τον Πειραιά για σήμερα. Για αυτό τον λόγο εγκατασταθήκαμε στα στρατιωτικά καταλύματα κοντά στη θάλασσα. Ένα Ju 52 αναζητούσε καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας, όπως επίσης και το επόμενο πρωί, μαγνητικές νάρκες.

8.5.1941 Το μεσημέρι, λίγο πριν τις 13:00, σηκώθηκε η άγκυρα των δυο μικρών μηχανοκίνητων σκαφών. Εγκαταλείψαμε το λιμάνι διαμέσου του φραγμού από το μεταλλικό δίκτυο, περάσαμε στις 16:15 δίπλα από το οχυρωμένο νησί Φλέβες και λίγο πριν το βράδυ από το νησί του Αγίου Γεωργίου. Επειδή το δεύτερο σκάφος κινούταν αργά, σύρθηκε με σκοινί ρυμούλκησης. Η μετακίνηση αυτή καθοδηγούταν από τον

ανθυποπλοίαρχο Oesterlein, έναν αξιόλογο άνδρα του Πολεμικού Ναυτικού. Κατά τη διάρκεια της νύχτας σηκώθηκαν μεγάλα κύματα. Ένας αριθμός στρατιωτών υπέφερε από ναυτία. Κινούμασταν, κάτω από το ολόγιομο φεγγάρι, αρχικά προς τα νοτιοανατολικά, αργότερα με νότια κατεύθυνση προς το νησί της Μήλου. Το νησί εμφανίστηκε μπροστά μας λίγο πριν τις 3:00. Στα νοτιοδυτικά του διακρίνονταν ένα φως, που στην αρχή δεν ήταν ακόμα ξεκάθαρο, εάν προέρχονταν από ένα πλοίο ή ήταν κάποιος φάρος. Βγάλαμε το συμπέρασμα ότι ήταν το δεύτερο. Όπως διαπιστώθηκε λίγες ημέρες αργότερα, ήταν τα φωτεινά σήματα έξι Ελλήνων ναυαγών, οι οποίοι παρέμειναν για σχεδόν δεκατέσσερις ημέρες χωρίς τροφή πάνω σε ένα μικρό νησί. Περνώντας δίπλα από την Αντίμηλο κατευθυνθήκαμε, κατά τις 4:45, στο λιμάνι της Μήλου. Όλοι βρίσκονταν στο κατάστρωμα και ανέμεναν την άφιξη τους. Οι δυνατότητες προβολής άμυνας, στην περίπτωση των πυρών από τους Άγγλους, ήταν πολύ περιορισμένες. Δεν διαθέταμε ούτε σωσίβια. Είχαμε, όμως, την τύχη με το μέρος μας και φτάσαμε σώοι και αβλαβείς στο λιμάνι. Η εικόνα κατά την άφιξη στη Μήλο είναι πολύ εντυπωσιακή. Το δυτικό τμήμα του νησιού είναι πολύ ορεινό, το ανατολικό επίπεδο. Στο είκοσι πέντε περίπου χιλιόμετρα μήκους και δέκα χιλιόμετρα πλάτους νησί, προεξέχει ένας μεγάλος, τεσσάρων με πέντε χιλιομέτρων, κόλπος με μια στενή είσοδο. Αυτός ο όρμος είναι ένα ιδανικό φυσικό λιμάνι, που προσέφερε κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου προστασία σε πολλά αγγλικά και γαλλικά Πολεμικά Πλοία. Λίγο μετά την άφιξη μας, εκεί όπου διακρίνονται ακόμα κάμποσα μικρά σε μέγεθος νησιά, εντοπίζει κάποιος στα ανατολικά, πάνω σε ένα ψηλό βουνό, τα κάτασπρα βαμμένα σπίτια της πρωτεύουσας Πλάκα. Πάνω στο βουνό υπάρχει μια μικρή επίσης εκκλησία. Εντοπίζεται επίσης ένα αριθμός χαρακτηριστικών ανεμόμυλων, που βρίσκονται σε έναν λόφο μιας κορυφογραμμής. Διακρίνουμε κατά την άφιξη μας μια μικρή σε μέγεθος δικάταρτη σκούνα, σε έναν μικρό κόλπο και στην ίδια τη λεκάνη του λιμανιού ένα βυθισμένο ατμόπλοιο, γύρω από το οποίο βρίσκονται πολλά ψαροκάικα, που δεν δίδουν καμία σημασία στην άφιξή μας. Προσαράξαμε τελικά σε μια μικρή προβλήτα, δύο χιλιόμετρα περίπου νοτιοανατολικά από το λιμάνι του Αδάμαντα. Τοποθετήσαμε τις σκηνές Πρώτων Βοηθειών, ενώ ο Λόχος Μηχανικού είχε αμέσως ξεκινήσει ως προς την αναζήτηση ενός χώρου προσγείωσης/απογείωσης. Βρέθηκε ένα, προς τούτο, κατάλληλο έδαφος, στα νοτιοανατολικά του νησιού, σε μικρή απόσταση από τον κόλπο. Ξεκίνησε άμεσα η προετοιμασία του. Το τμήμα Διαβιβαστών κατέλαβε τον ελληνικό ραδιοσταθμό, πλησίον της θάλασσας και ετοίμασε τον χώρο διαβιβάσεων του. Έτσι πέρασε η ημέρα αρχικά, χωρίς ιδιαίτερα συμβάντα. Λίγο πριν τις 18:00 άραξε κοντά μας ένα μικρό μηχανοκίνητο σκάφος. Ο ανθυποπλοίαρχος Oesterlein με μια ειδική ομάδα, τεσσάρων συνολικά ανδρών, ακολούθησε τη σκούνα στη δυτική πλευρά του κόλπου και διέκρινε πολλούς Έλληνες και Άγγλους. Έφερε μαζί του ορισμένους Άγγλους αξιωματικούς και άφησε πίσω δύο δίοπους ως φρουρά. Θα πρέπει, τώρα πλέον, να σταλούν άμεσα ενισχύσεις προς αυτό το σκάφος, γιατί δεν είναι ακόμα ξεκάθαρο, εάν οι Άγγλοι θα προβάλλουν αντίσταση. Υπήρχαν αρκετά όπλα σε αυτό το σκάφος. Μαζί με επτά Ορεινούς Κυνηγούς κινήθηκαν προς τα εκεί επίσης, ο αρχίατρος Zschau και οι υποδεκανείς Heinrich και Weilandt. Μετά από τριάντα λεπτά φτάσαμε στο σκάφος και τότε παρουσιάστηκε μπροστά μας η παρακάτω παράδοξη εικόνα: ολόκληρο το σκάφος ήταν γεμάτο από ανθρώπους. Όπως διαπιστώσαμε αργότερα ήταν εκατό σαράντα Άγγλοι, εκατό πενήντα Κρητικοί και εκατό περίπου Έλληνες. Επιπλέον, στο σκάφος βρίσκονταν ακόμα πέντε γυναίκες. Είχαν τοποθετηθεί κάμποσα Βαριά Πολυβόλα σε θέση βολής και ήταν έτοιμα να ανοίξουν πυρ. Πάνω από εκατό τυφέκια μπόρεσαν να κατασχεθούν και ένα επίσης Ελαφρύ Ολμοβόλο. Η μικρή μας ομάδα περίθαλψε αμέσως έναν βαριά τραυματισμένο Άγγλο. Ούτε οι Άγγλοι, μήτε οι Έλληνες σκέφτηκαν να προβάλλουν αντίσταση. Πριν μια ώρα σκόπευαν να συνεχίσουν την πορεία τους προς την Κρήτη. Ήρθατε μια ώρα

νωρίτερα` ανέφερε κάποιος απελπισμένα. Τώρα πλέον θα πάρουν τον δρόμο της αιχμαλωσίας. Δεκατρείς Άγγλοι ανώτεροι αξιωματικοί και έξι Έλληνες αξιωματικοί βρίσκονταν μεταξύ των αιχμαλώτων. Στον μηχανικό του σκάφους, ο οποίος δεν μπορούσε να θέσει το σκάφος σε κίνηση, εξαιτίας μιας ενδεχόμενης βλάβης της μηχανής, δόθηκε μια διορία πέντε λεπτών να την επιδιορθώσει. Σε πέντε λεπτά δούλεψε η μηχανή. Το σκάφος με τους πάνω από τετρακόσιους αιχμαλώτους εισέπλευσε στο λιμάνι. Οι Άγγλοι ξεχωρίστηκαν από τους υπόλοιπους και οδηγήθηκαν σε ένα σχολείο, οι αξιωματικοί μεταφέρθηκαν ξεχωριστά σε ένα εργοστάσιο, ενώ οι Έλληνες παρέμειναν προσωρινά στο σκάφος. Αναλάβαμε την φροντίδα του βαριά τραυματισμένου Άγγλου. Είχε δεχθεί δύο σφαίρες στη γάμπα και δύο σφαίρες στο μηρό και αντιβραχίονα, κατά τη διάρκεια μιας αεροπορικής χαμηλού ύψους επίθεσης ενός Me 110 και βρίσκονταν σε άσχημη κατάσταση. Λόγω της φροντίδας μας ανάρρωσε γρήγορα, σε λίγες ημέρες και μας ευχαρίστησε για την παρεχόμενη περίθαλψη. Το βράδυ, λίγο πριν τις 21:00, επιστρέψαμε από αυτή την επιχείρηση και μπορέσαμε με χαρούμενη διάθεση να κοιμηθούμε βαριά.

10.6.1941 Έβρεξε πολλές φορές κατά τη διάρκεια της νύχτας. Στον αεροδιάδρομο, που κατασκευάζονταν με πυρετώδη ρυθμό από τους άνδρες του Λόχου Μηχανικού και πολλούς Έλληνες, ένας στρατιώτης χρειάστηκε ιατρική φροντίδα. Πολλοί επίσης Άγγλοι αιχμάλωτοι χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή του. Έπρεπε να ξεριζωθεί ένας αμέτρητος αριθμός από «βουνά» με καλάμια. Σκοτώσαμε αμέτρητες οχιές στην άμμο μέχρι και επικίνδυνα μεγάλα σε μήκος δηλητηριώδη φίδια. Υπήρχαν επίσης και σκορπιοί. Ο χώρος του αεροδιάδρομου θα έπρεπε να έχει εξακόσια περίπου μέτρα μήκος και έως εκατό μέτρα πλάτος. Φαίνονταν να είναι ένας ιδανικός αεροδιάδρομος προσγειώσης/ απογειώσης. Τη σημερινή ημέρα ξεκινήσαμε να λαμβάνουμε προληπτικά «Atebrin». Όπως μας ανέφερε ένας Έλληνας ιατρός, από τον Ιούνιο έως και τον Οκτώβριο υπάρχουν στο νησί πάρα πολλές περιπτώσεις εμφάνισης ελονοσίας.

11.5.1941 Δεν έχουμε διακρίνει κανένα απολύτως γερμανικό αεροσκάφος στον ουρανό. Λίγο πριν τις 13:00 εμφανίστηκε ένα Bristol-Blenheim, πραγματοποιώντας δύο κύκλους πάνω από τον κόλπο, σε ύψος πεντακόσια με εξακόσια μέτρα. Οι Έλληνες και οι Άγγλοι έκαναν έναν μορφασμό ικανοποίησης. Ελπίζουν ότι ο αεροδιάδρομος θα μπορέσει να χρησιμοποιηθεί στο τέλος για τη δική τους Πολεμική Αεροπορία. Κατόπιν διαταγής του σηναγού Hoffmann έπρεπε να ξεστήσουμε τις σκηνές μας και να μετακινηθούμε με τις άλλες μονάδες στην πρωτεύουσα Πλάκα. Η θέα από εδώ προς τον Κόλπο της Μήλου και την είσοδο του λιμανιού ήταν εντυπωσιακή. Κάποιος μπορεί να έχει επίσης μια πανοραμική εικόνα της θάλασσας από τα βόρεια, δυτικά και νότια του νησιού. Η ίδια η Πλάκα είναι μια πολύ καθαρή πόλη και οι κάτοικοι της δείχνουν φιλογερμανικά αισθήματα.

12.5.1941 Οι εργασίες στον αεροδιάδρομο συνεχίζονται με αμείωτη ένταση. Μπορούν ήδη να προσγειωθούν τα πρώτα αεροσκάφη. Έχουμε εργαστεί πάρα πολύ αυτές τις τελευταίες ημέρες. Υπάρχουν πολλοί τραυματίες ανάμεσα στους Έλληνες, που τα τραύματά τους πρέπει να επιδεθούν και επιπλέον αυξάνεται ο αριθμός των περιπτώσεων με ασθένειες στο στομάχι και στο έντερο. Επειδή η κατάσταση σίτισης στο νησί είναι πάρα πολύ άσχημη, μεταφέρθηκε σήμερα ένας μεγάλος αριθμός αιχμαλώτων, μεταξύ των οποίων όλοι συνολικά οι Άγγλοι, στην Αθήνα. Οι κάτοικοι εκεί τους καλωσόρισαν θερμά, τους πέταξαν ψωμιά και έριξαν πέτρες εναντίων της γερμανικής φρουράς!

13.5.1941 Προσγειώθηκαν σήμερα, για πρώτη φορά, ένα Ju 52 και τρία Ju 87. Όπως φαίνεται αυτός ο αεροδιάδρομος δεν είναι κατάλληλος για Βαριά Αεροσκάφη εξαιτίας του υψηλού επιπέδου του υδροφόρου ορίζοντα. Το Ju 52 παρέμεινε ακινητοποιημένο και δεν μπορούσε προσωρινά να πετάξει.

15.5.1941 Έξι Έλληνες ναυαγοί κατέφυγαν σε ένα μικρό νησί. Ένας έβδομος εξέπνευσε από εξάντληση. Οι επιζώντες είναι πάρα πολύ άσχημα στην υγεία τους, αλλά ικανοποιημένοι με τη διάσωση τους από τους Γερμανούς στρατιώτες.

16.5.1941 Λαμβανομένου υπόψη της επικείμενης επίθεσης εναντίων της Κρήτης δημιουργήσαμε, σε ένα πολύ όμορφο σπίτι στον Αδάμαντα, έναν Κεντρικό Χώρο Επίδεσης Τραυμάτων. Λάβαμε από την Αθήνα επιπλέον επιδέσμους και φάρμακα, τα οποία είχαμε ζητήσει πριν λίγες ημέρες. Όπως έχει αναφερθεί, έχουν ξεβραστεί στα δυτικά του νησιού πολλοί νεκροί Άγγλοι στρατιώτες. Οι κάτοικοι σύλησαν αμέσως τα πτώματα, εκτός από τα πουκάμισα τους. Ο άμαχος πληθυσμός του νησιού δείχνει να έχει μεγάλα αθλητικά προσόντα. Κανείς δεν φροντίζει πλέον τους τριγυρίζοντας εδώ και εκεί, έχοντας αποφύγει την αιχμαλωσία, Έλληνες στρατιώτες και αρνούνται να τους προσφέρουν φαγητό και στέγη. Όταν βρισκόταν, πριν δύο ημέρες, ακόμα πάνω στο πλοίο, μπόρεσε ο Έλληνας διοικητής Λιμένος και ο επικεφαλής της αστυνομίας να κινηθούν υπό πίεση και να προμηθεύσουν με ψωμί και άλλα τρόφιμα τους συμπατριώτες και υπερασπιστές της πατρίδας τους.

17.5.1941 Ο σμηναγός Hoffmann εγκατέλειψε με τον Λόχο Μηχανικού του τις πρωινές ώρες το νησί, επιβιβαζόμενος σε ένα πλοίο, παίρνοντας μαζί του πενήντα έξι καταζητούμενους κομμουνιστές, η παρουσία των οποίων προκαλούσε ευχάριστα συναισθήματα στους κατοίκους του νησιού. Αγγλικά Μαχητικά Αεροσκάφη επισκέφτηκαν για ακόμα μια φορά, σήμερα, το νησί. Ένα Spitfire πραγματοποίησε μερικούς κύκλους πάνω από το νησί.

18.5.1941 Από σήμερα βρίσκεται στο νησί μια μονάδα της υπηρεσίας Έρευνας και Επισήμανσης Ναυαγών, αποτελούμενη από δύο He 59 και τρία He 60. Φαίνεται ότι η επίθεση ενάντιων της Κρήτης είναι προ των πυλών.

19.5.1941 Μια ισχυρή έκρηξη ακούστηκε σήμερα το πρωί από την κατεύθυνση της Κρήτης. Το βράδυ διασώθηκε από την υπηρεσία Έρευνας και Επισήμανσης Ναυαγών το πλήρωμα ενός Me 110. Και οι δύο πιλότοι, ένας ανθυποσμηναγός και ένας σμηναγός, που είχαν ενενήντα επτά πτήσεις εναντίων του εχθρού στο ιστορικό τους, ήταν οι πρώτοι ασθενείς μας. Και οι δύο έφεραν μώλωπες στο πρόσωπο και ήταν φανερά καταβεβλημένοι.

20.5.1941 Η ημέρα της επίθεσης εναντίων της Κρήτης! Ολόκληρη την ημέρα ακούγονταν δυνατά οι ρίψεις βομβών στην Κρήτη. Στις 10:30 το πρωί έφτασε ένας ακόμα Γερμανός πιλότος, που είχε επίσης διασωθεί στη θάλασσα, στο μικρό μας στρατιωτικό νοσοκομείο. Οι υπόλοιποι τρεις από το πλήρωμα του αεροσκάφους είχαν πνιγεί, ο συγκεκριμένος είχε υποστεί μόνο ένα κάταγμα στο πόδι και βρισκονταν κάτω από ένα ισχυρό σοκ. Το απόγευμα είδαμε πολλά Ju 52 πάνω από τον κόλπο, να πετούν με κατεύθυνση την Κρήτη. Μετάφεραν μονάδες των Αλεξιπτωτιστών, που θα ρίχνονταν σε ένα αεροδρόμιο πλησίον της πόλης του Ηρακλείου. Ένα μεγάλο μέρος αυτών επέστρεψε λίγο πριν το βράδυ και ετοιμάστηκε να προσγειωθεί στον αεροδιάδρομο. Ένα χτυπημένο από πολλά πυρά Do 17 είχε ήδη πραγματοποιήσει το απόγευμα αναγκαστική προσγείωση. Όταν ξημέρωσε, περίπου είκοσι Ju 52 ήθελαν τώρα να προσγειωθούν. Ήταν κρίσιμα αυτά τα λεπτά,

επειδή αναμένονταν μετά βεβαιότητα πολλά ρήγματα στα αεροσκάφη κατά τη διαδικασία της προσγείωσης. Ένας μεγάλος αριθμός αυτών πραγματοποίησε αμέσως την προσπάθεια και δεν συνέβη κάτι! Πολλά από τα αεροσκάφη είχαν τα ντεπόζιτα της βενζίνης τρυπημένα από σφαίρες και έφτασαν στο νησί της Μήλου χωρίς σχεδόν καθόλου καύσιμα. Ορισμένα αεροπλάνα είχαν δεχθεί έως και εκατό σφαίρες. Σύμφωνα με τις συγκλίνουσες μαρτυρίες των πληρωμάτων ήταν η άμυνα εδάφους εξαιρετικά σκληρή. Τα πυρά άμυνας προέρχονταν από εκατό περίπου πολυβόλα και Αντιαεροπορικά Πυροβόλα. Καταρρίφθηκε ένας αριθμός Ju 52, έχοντας πιάσει φωτιά και πολλοί αλεξιπτωτιστές σκοτώθηκαν, βρισκόμενοι ήδη στον αέρα. Ανάμεσα στα πληρώματα των αεροσκαφών, που πραγματοποίησαν αναγκαστική προσγείωση, βρίσκονταν δύο βαριά τραυματίες. Ο ένας εξ αυτών είχε μια μεγάλη πληγή στα μαλακά μόρια της γάμπας, συνεπεία μιας σφαίρας από τα πλάγια και ο άλλος μια ολική, βαριάς μορφής, ρήξη της κνήμης. Ενώ μπορέσαμε να μεταφέρουμε αμέσως τον ένα με ένα αεροσκάφος στην Αθήνα (αφού τον επιδέσαμε), έπρεπε να επιδέσουμε τον δεύτερο στο ύπαιθρο και να τον μεταφέρουμε στο στρατιωτικό μας νοσοκομείο. Μια μοτοσυκλέτα με καλάθι ανάλαβε τη, με εξαιρετικό τρόπο, μεταφορά του. Παρά την άσχημη κατάσταση των δρόμων, ο τραυματίας μπόρεσε και ξάπλωσε πάνω σε ένα φορείο, που είχε τοποθετηθεί στο καλάθι της μοτοσυκλέτας και μεταφέρθηκε, προσεκτικά, χωρίς ιδιαίτερη δυσκολία και επιβάρυνση της κατάστασης του, για χιλιόμετρα. Το βράδυ διασώθηκε από την υπηρεσία Έρευνας και Επισήμανσης Ναυαγών όλο το πλήρωμα ενός Ju 52, που είχε βρεθεί σε κίνδυνο. Ένας άνδρας είχε υποστεί κάταγμα στον κάτω βραχίονα και οι υπόλοιποι τρεις ήταν υγιείς. Παρά της δύσκολης αποστολής τους ήταν τα πληρώματα των προβαίνοντας σε αναγκαστική προσγείωση αεροσκαφών, σε πάρα πολύ καλή διάθεση. Γιορτάσαμε τη συνάντησή μας με ένα πλήρωμα, το οποίο είχαμε γνωρίσει στη Λαμία. Το βράδυ κύλησε με χαρούμενη διάθεση.

21.5.1941 Οι τραυματίες μας μεταφέρθηκαν με ένα He 59 στην Αθήνα, το ίδιο επίσης και ένας άνδρας με οξεία σκωληκοειδίτιδα. Πολλαπλασιάζονταν σημαντικά οι περιπτώσεις διάρροιας. Το απόγευμα προσάραξαν στον κόλπο πολυάριθμα μικρά πλοία με Γερμανούς στρατιώτες. Πολλοί από αυτούς θα πραγματοποιούσαν τη σημερινή νύχτα το τελευταίο τους ταξίδι!

22.5.1941 Καθ' όλη τη διάρκεια το πρωινού και λίγο πριν το μεσημέρι ακούγονταν σφοδροί πυροβολισμοί στα δυτικά του νησιού. Ένα Αναγνωριστικό της Μοίρας Αναζήτησης και Επισήμανσης Ναυαγών ανέφερε ότι είκοσι περίπου χιλιόμετρα δυτικά του νησιού βρίσκονταν ένα Αγγλικό Βαρύ Καταδρομικό και πέντε αντιτορπιλικά, τα οποία έστριψαν όμως μετά την επίθεση γερμανικών αεροσκαφών προς τα δυτικά. Ένας αριθμός των αναχωρώντας, τη νύχτα από τον κόλπο, μικρών πλοίων επέστρεψε ξανά το απόγευμα. Σε ένα από αυτά βρίσκονταν ο ανθυποπλοίαρχος Oesterlein. Μπορέσαμε να τον συγχαρούμε για την τιμήση του με τον Σταυρό των Ιπποτών τάξεως Ι και μας ανέφερε, σχετικά με τα γεγονότα της προηγούμενης νύχτας, τα παρακάτω: Βρέθηκαν στις 23:00, είκοσι χιλιόμετρα από τις ακτές της Μήλου, ξαφνικά εν μέσω Αγγλικών Πολεμικών Πλοίων. Από μια απόσταση των πενήντα έως τριακοσίων μέτρων ρίχθηκαν σφοδρά πυρά πολυβόλων, Αντιαεροπορικών και Βαριών Πυροβόλων εναντίων των μικρών και εντελώς ανήμπορων να προβάλλουν αντίσταση πλοίων. Πολλά πλοία έπιασαν φωτιά ή βυθίστηκαν και πολλοί στρατιώτες βρήκαν τον θάνατο. Τα πυρά στράφηκαν ακόμα και προς αυτούς που κολυμπούσαν στο νερό και εναντίων των σωστικών λέμβων και μόνο χάρη της αστραπιαίας επίθεσης των δύο Ιταλικών Τορπιλακάτων Συνοδείας αποτράπηκε μια χειρότερη καταστροφή.

Είχαμε κάμποση δουλειά. Έπρεπε να φροντίσουμε είκοσι πέντε τραυματίες, μεταξύ των οποίων τέσσερεις έχοντας υποστεί βαριά εγκαύματα. Το μικρό μας νοσοκομείο ήταν πλήρες και για αυτό τον λόγο επιτάξαμε ένα μεγάλο δωμάτιο σε ένα πανδοχείο για τους ελαφρά τραυματίες. Μαζί με τους τραυματίες συνυπήρχαν πολλοί τον αριθμό ασθενείς με διάρροια, εν μέρει με υψηλό πυρετό και διάρροιας με αίμα.

23.5.1941 Δεχθήκαμε σήμερα στο νοσοκομείο μας επτά διασωθέντες από ναυάγιο. Κολυμπούσαν για σαράντα ώρες στη θάλασσα. Ένας ανθυπολοχαγός είχε υποστεί βαρύ τραύμα από σφαίρα στον πνεύμονα, ήταν μεταξύ ζωής και θανάτου, αλλά επανήλθε, προς μεγάλη μας χαρά, κατά τη διάρκεια της νύχτας, έτσι ώστε να βρίσκεται την επόμενη ημέρα εκτός κινδύνου. Δύο Ελληνίδες βοηθοί του Ερυθρού Σταυρού είχαν αναλάβει ένα μέρος της φροντίδας. Μεταφέραμε με αεροσκάφος και πλοίο το μεγαλύτερο τμήμα των τραυματιών της προηγούμενης ημέρας.

24.5.1941 Τη νύχτα, λίγο πριν τις 1:10, πραγματοποιήθηκε αγγλική αεροπορική επίθεση εναντίων του αεροδιαδρόμου. Ρίχθηκαν έξι βόμβες στη σειρά, οι οποίες ωστόσο δεν βρήκαν τον στόχο τους και άφησαν μόνο ένα μεγάλο κρατήρα πίσω τους. Όπως αναφέρουν οι κάτοικοι της περιοχής, πολλοί νεκροί Γερμανοί στρατιώτες επέπλεαν στη θάλασσα, στα ανατολικά του νησιού. Το βράδυ αρρώστησε ξαφνικά ο αρχίατρος Zschau, με υψηλό πυρετό, διάρροια και εμετό.

25.5.1941 Ο αρχίατρος Zschau είναι ακόμα άρρωστος. Το στρατιωτικό νοσοκομείο είναι γεμάτο με πολλούς ασθενείς με εντερικά προβλήματα. Όπως ακούγεται, το δυτικό τμήμα της Κρήτης βρίσκεται υπό γερμανική κατοχή, οι Άγγλοι έχουν υποστεί βαριές απώλειες σε αντιτορπλικά και καταδρομικά πλοία. Το αγγλικό Πολεμικό Πλοίο «Hood» βυθίστηκε από το δικό μας «Bismarck». Ο καπετάνιος της κορβέτας «Prien» δηλώθηκε ως αγνοούμενος. Ξανά ένας από τους καλύτερους μας!

26.6.1941 Ένα μικρό νοσοκομειακό πλοίο αγκυροβόλησε σήμερα στον κόλπο. Καθίσταται έτσι εφικτό, να διακομισθούν όλοι συνολικά οι ασθενείς του νοσοκομείου στην Αθήνα. Ένας Ουλαμός Αντιαεροπορικών Πυροβόλων, με δύο Πυροβόλα 3,7 cm έφτασε σήμερα για την προστασία του νησιού. Ο Weilandt αρρώστησε επίσης το βράδυ με συμπτώματα υψηλού πυρετού και βαριάς μορφής διάρροια.

27.5.1941 Τα νέα από την Κρήτη είναι θετικά. Η είδηση διαδίδεται, επίσης, στον Αδάμαντα και οι κάτοικοι αρχίζουν να γίνονται ξανά κάπως πιο προσεκτικοί και φιλικοί προς εμάς. Η πλειοψηφία αυτών διακατέχεται ακόμα με φιλικά συναισθήματα προς τους Άγγλους, αν και αναγνωρίζει τη σωστή στάση των Γερμανών στρατιωτών. Το μίσος τους προς τους Ιταλούς είναι αβυσσαλέο και έτσι, η γερμανική κατοχή θεωρείται ως το μικρότερο κακό.

29.5.1941 Η ομάδα μας είναι ξανά υγιείς. Έχουμε λιγότερη δουλειά τώρα. Ο άμαχος πληθυσμός καταφεύγει τώρα στον Γερμανό στρατιωτικό ιατρό, έχει μεγάλη πλέον εκτίμηση στην γερμανική ιατρική επιστημονική κατάρτιση, ενώ εμπιστεύεται λίγο-εν μέρει δικαίως- τους δικούς του γιατρούς. Η ιατρική περίθαλψη στο νησί είναι, παρά την παρουσία των πέντε ιατρών- ακόμα ελλιπής και η κοινωνική μέριμνα ένα απόλυτο μηδέν. Συγκριτικά με τη Γερμανία επικρατούν εδώ απίστευτες καταστάσεις. Κρατική κοινωνική πρόνοια δεν υπάρχει, όποιος δεν μπορεί να πληρώσει δεν έχει κανένα δικαίωμα στην περίθαλψη. Σε ένα ορυχείο θείου στο νησί αρρώστησαν σχεδόν όλοι οι εκεί εργαζόμενοι, έπειτα από τρία με τέσσερα χρόνια, με καρκίνο στους πνεύμονες. Φαίνονταν ως κάτι το αυτονόητο και δεν τους παρέσχηκε καμία απολύτως φροντίδα.

30.5.1941 Ο πόλεμος στην Κρήτη πλησιάζει νικηφόρα προς το τέλος του. Οι κοντά στο Ρέθυμνο αποβιβαζόμενες μονάδες έχουν ενωθεί μαζί με αυτές, που έχουν προωθηθεί από τα δυτικά. Το Ηράκλειο πέφτει. Οι Ιταλοί προελαύνουν με ταχύ ρυθμό από τα ανατολικά. Έχει αναφερθεί η διάπραξη φρικαλεοτήτων και ωμοτήτων από την πλευρά των Κρητικών, που θα τιμωρηθούν για αυτές. Στο λιμάνι της Μήλου βρίσκονται, συχνότερα τώρα, Ιταλικά Πολεμικά Πλοία: αντιτορπιλικά, торπιλάκατοι, περιπολικά και ναρκαλιευτικά σκάφη. Η τροφοδοσία του νησιού βελτιώθηκε επίσης. Μεταφέρονται πατάτες, λεμόνια και φρούτα από τη Νάξο και άλλα νησιά.

31.5.1941 Ο πόλεμος στην Κρήτη έχει τελειώσει. Παρά τις βαριές γερμανικές απώλειες, η απώλεια του νησιού είναι ένα βαρύ πλήγμα για το Λονδίνο. Ένα Do 23 προσθαλασσώθηκε στο λιμάνι. Δεν έχουμε παραλάβει έως σήμερα στρατιωτικό ταχυδρομείο.

1.6.1941 Ημέρα της Πεντηκοστής! Δέκα χιλιάδες αιχμάλωτοι έχουν πιαστεί έως σήμερα στην Κρήτη. Ο ελληνικός πληθυσμός του νησιού αποτελείται κυρίως από ληστές. Η Μήλος ανήκει στα νησιά, στα οποία στέλνονται εκεί οι εξόριστοι και ανεπιθύμητοι. Λίγο πριν την έναρξη του πολέμου βρίσκονταν στο νησί τετρακόσιοι ζωοκλέφτες, κλέφτες τσαντών, εξαρτημένοι και έμποροι ναρκωτικών ουσιών. Δεν μένουν χωριστά από τους άλλους κατοίκους. Χθες βράδι σημειώθηκε ληστεία στο ραδιοφωνικό σταθμό. Αναφέρθηκε επίσης το κόψιμο πολλών τηλεφωνικών καλωδίων. Ένας από τους ληστές συνελήφθη και διατάχθηκε να σκάψει ο ίδιος τον τάφο του για να τον χώσουν έπειτα στη φυλακή. Κολυμπάμε, τώρα, πολύ στη θάλασσα.

3.6.1941 Το βράδυ διοργανώθηκε μια μικρή γιορτή με ακορντεόν. Η διάθεση είναι πολύ καλή.

5.6.1941 Ένα τμήμα της ομάδας μας επισκέφτηκε σήμερα τούς αρχαιολογικούς ενδιαφέροντος χώρους της Μήλου. Στην ανατολική πλευρά του κόλπου, κάτω από την πρωτεύουσα Πλάκα, βρίσκεται το μικρό ψαροχώρι Κλήμα. Σε ένα μικρό ύψωμα ανάμεσα τους βρίσκεται η τοποθεσία της ανακάλυψης της Αφροδίτης της Μήλου, που ανακαλύφθηκε τη δεκαετία του '20 του προηγούμενου αιώνα και μεταφέρθηκε αργότερα στο Μουσείο του Λούβρου στο Παρίσι. Λίγο πιο πάνω βρίσκεται ο χώρος ανακάλυψης του αγάλματος του Ποσειδώνα, που βρίσκεται σήμερα στο Μουσείο της Αθήνας. Στο ίδιο ύψος βρίσκεται ένα καλά διατηρημένο, μεσαίου μεγέθους, ρωμαϊκό αμφιθέατρο, από το οποίο οι εικοσιπέντε τότε θέσεις καθήμενων διασώζεται, σε καλή κατάσταση, ένα τμήμα έως σήμερα. Κάποιος μπορεί να δει ακόμα ορισμένα εντυπωσιακά γλυπτά εκεί. Στο ίδιο ύψος βρίσκεται η καλοδιατηρημένη μαρμάρινη σαρκοφάγος ενός βασιλικού τάφου, που στις πλευρές της έχουν χαραχθεί μια ασπίδα και ένα ξίφος. Σε πολύ κοντινή απόσταση βρίσκεται η είσοδος στις κατακόμβες. Η αρχική τους είσοδος έχει καταστραφεί από σεισμό. Οι κατακόμβες αυτές προέρχονται από την Προχριστιανική Εποχή και χρησίμευαν ως τάφοι για περίπου οχτώ χιλιάδων ανθρώπων. Εφοδιασμένοι με φακούς συνεχίσαμε προς τους, φτάνοντας μέχρι βαθιά στο βουνό, φυσικούς διαδρόμους και σπηλιές, που διακλαδίζονταν σε μεγάλη απόσταση μεταξύ τους και έφταναν στο ύψος τριών με τεσσάρων επιπέδων. Αρχαίοι τάφοι βρίσκονταν και από τις δύο πλευρές αυτών των διόδων και κάτω από το έδαφος επίσης. Επτά με εννιά πτώματα είχαν εκεί ενταφιαστεί μαζί. Σε αυτούς τους αριστοκρατικούς τάφους μπορεί κάποιος να διακρίνει ακόμα σχέδια και επιγραφές. Κάνει ιδιαίτερη εντύπωση ένας τάφος για αδελφές, ενός ναύαρχου με τις απεικονίσεις ενός ταξιδιού με πλοίο και ένας ακόμα τάφος για τους πεσόντες ήρωες. Οι τάφοι περιείχαν κατά την ανακάλυψη τους πολλά κοσμήματα. Όλα

αυτά μεταφέρθηκαν στο Λονδίνο και το Παρίσι. Διατηρείται ακόμα ένας μικρός χώρος λατρείας. Λίγο πιο πάνω από τις κατακόμβες υπάρχει ένας χώρος, στον οποίο είχαν ανακαλυφθεί πολλά αγάλματα από τη Ρωμαϊκή Εποχή, τα περισσότερα των οποίων εκτίθενται μπροστά από το μουσείο της Πλάκας. Μπορεί κάποιος να δει τον κορμό ενός αγάλματος του Ηρακλή όπως επίσης και την είσοδο προς έναν μικρό υπόγειο χώρο λατρείας. Εκεί κοντά βρίσκεται ακόμα ένα υπέροχο μωσαϊκό με αναπαραστάσεις θαλάσσιων ζώων. Το έχουν καλύψει όμως με χώμα για να το προστατέψουν από τη σύληση.

7.6.1941 Αφότου αναχώρησαν, πριν λίγες ημέρες, οι μονάδες των Διαβιβαστών, μας εγκατέλειψαν επίσης σήμερα οι Ορεινοί Κυνηγοί, με αποτέλεσμα να απομείνουμε μόνο εμείς από τις αρχικές μονάδες. Έφτασε ως αντικατάσταση μια Μοίρα Πυροβολικού Ναυτικού, με δύναμη σαράντα ανδρών, μαζί με τον νέο διοικητή του νησιού, σημαντικό του ναυτικού Demmerich.

8.6.1941 Στη σημερινή Έκθεση Στρατού Ξηράς αναφέρεται ιδιαίτερος η γενναιότητα του ανθυποπλοιάρχου Oesterlein κατά την «Επιχείρηση Κρήτη». Όλοι χαιρόμαστε για τη διάκριση αυτού του θαρραλέου αξιωματικού.

9.6.1941 Επίσκεψη μιας παλιάς εκκλησίας στον Αδάμαντα. Είναι από τον 16^ο αιώνα και περιέχει τοιχογραφίες από τον 9^ο αιώνα. Η γενική εικόνα έχει χάσει την αξία της από τις λίγο-πολύ κακόγουστες τοιχογραφίες της νέας εποχής.

10.6.1941 Ο αρχίατρος Zschau είναι σήμερα για κυνήγι αγριοκάτσικων στην Αντίμηλο. Αυτό το νησί βρίσκεται είκοσι περίπου ναυτικά μίλια βορειοδυτικά της Μήλου. Είναι ακατοίκητο και πολύ βραχώδες. Το μεγαλύτερο ύψωμα του ανέρχεται στα επτακόσια σαράντα μέτρα. Εδώ υπάρχει ένας πολύ μεγάλος αριθμός αιγάρων, μοναδικά σε όλη την Ευρώπη. Τα ζώα αυτά έχουν περίπου το ίδιο ύψος με τα οικόσιτα κατσίκια και φέρουν στο κεφάλι τους ένα κέρατο σαράντα έως πενήντα cm. Ο τρόπος ζωής τους μοιάζει με αυτόν των αγριοκάτσικων. Στο νησί φτάνει κάποιος με μια δίωρη διαδρομή με καΐκι και οδηγείται στο βουνό μέσω ενός στενού μονοπατιού, κάτω από αφόρητη ζέστη. Μόνο ακανθώδες λόχμες συναντάει κάποιος ως σημεία βλάστησης. Δεν υπάρχουν νερό και δέντρα. Δύο μικρές λίμνες βρίσκονται σαράντα περίπου μέτρα κάτω από την κορυφή του βουνού. Εδώ είναι οι γούρνες των ζώων. Εκτός αυτού υπάρχει εδώ ένα πρόχειρο κυνηγετικό καταφύγιο. Το νησί βρίσκεται υπό το καθεστώς Προστασίας της Φύσης. Ήταν χώρος κυνηγιού της βασιλικής οικογένειας. Πριν λίγα μόλις χρόνια, ο βασιλιάς της Ιταλίας διέμενε εδώ για κάμποσες ημέρες για κυνήγι. Το κυνήγι εδώ είναι εξαιρετικά κουραστικό. Πρέπει κάποιος να εισχωρήσει βαθιά μέσα στους βράχους, εκεί όπου ξεπροβάλλουν ξαφνικά τα ζώα και πρέπει να τα πυροβολήσει πολύ γρήγορα, επειδή είναι απίστευτα σβέλτα και τις περισσότερες φορές εξαφανίζονται με μεγάλη ταχύτητα. Το κυνήγι ήταν ευχάριστο. Πέντε άνδρες με караμπίνες σκότωσαν έξι ζώα.

11.6.1941 Η Μήλος διαθέτει άφθονο ορυκτό πλούτο. Πολλά αποθέματα θείου βρίσκονται στα ανατολικά του νησιού. Επεξεργάζεται σε ένα σύγχρονο εργοστάσιο, με πεντακόσιους εργάτες και μεταφέρεται με τα πλοία. Η διαδικασία της εξόρυξης διαρκεί ημέρες. Το ορυκτό αυτό προορίζεται τώρα για το Γερμανικό Ράιχ. Στην ίδια πλευρά του νησιού παρατηρείται η ύπαρξη μεγάλης ποσότητας βαρύτη. Ένας σύγχρονος μύλος επεξεργάζεται το πέτρωμα, μετατρέποντας το σε «αλευρώδη» σκόνη. Χρησιμοποιείται στην παραγωγή χρωμάτων, στη χαρτοποιία καθώς και στις γεωτρήσεις πετρελαίου.

13.6.1941 Επίσκεψη στα ερείπια της Φυλακωπής. Αυτή η, τριών χιλιάδων περίπου χρόνων, αρχαία πόλη καταστράφηκε από σεισμό. Ένα μεγάλο μέρος βυθίστηκε στο νερό. Έχουν βρεθεί εδώ πολύ όμορφα αγγεία με καλοδιατηρημένες ζωγραφιές (απεικονίζοντας μεταξύ άλλων θαλάσσια ζώα), που εκθέτονται στο μουσείο της Πλάκας.

16.6.1941 Για κυνήγι χταποδιών. Αυτά τα οχτάποδα μαλάκια πιάνονται με αγκίστρι ή με πιρούνι. Έχουν εξάισια γεύση. Τα πλοκάμια τους αποτελούνται από καθαρά μυϊκό ιστό.

20.6.1941 Ακούμε για μια σύναψη Συμφώνου Φιλίας με την Τουρκία και για τη βαριά ήττα των Άγγλων στο πεδίο μάχης κοντά στο Sollum.

22.6.1941 Νωρίς το πρωί έκανε η ομάδα μας έναν κυριακάτικο περίπατο. Ψάχνουμε για απολιθώματα και βρήκαμε μερικά απολιθωμένα ψάρια. Στην επιστροφή μας πληροφορηθήκαμε την έναρξη πολέμου με τη Ρωσία και ακούσαμε στο ράδιο τη διακήρυξη του Φύρερ.

24.6.1941 Για πιάσιμο αχινών. Αυτά τα θαλάσσια ζώα ζουν στο βυθό, κολλημένα πάνω στα θαλάσσια φυτά. Τα αισθάνεται κάποιος με τα πόδια του και πρέπει έπειτα να καταδυθεί για να τα πιάσει, με αποτέλεσμα να τρυπιέται στα δάχτυλα. Υπάρχει όμως η έκδηλη χαρά ότι θα μπορούμε να γευτούμε ορισμένα από αυτά. Στο Ανατολικό Μέτωπο σύμφωνα με το σχέδιο.

26.6.1941 Η Ανακοίνωση του Στρατού Ξηράς αναφέρει ότι στο Ανατολικό Μέτωπο διεξάγονται πολλές μάχες και από την έκβαση τους προκύπτουν μεγάλης έκτασης στρατιωτικές επιτυχίες υπέρ μας.

27.6.1941 Παίρνουμε διαταγή να επιστρέψουμε στην Αθήνα. Θα πρέπει να μετακινηθούμε με τον επόμενο πλοίο.

29.6.1941 Δώδεκα Ειδικές Αναφορές σχετικά με την έως τώρα πορεία των μαχών στη Ρωσία.

30.6.1941 Ημέρα του αποχαιρετισμού της Μήλου. Αναχωρήσαμε στις 17:30, μετά από επτά εβδομάδες και τρεις ημέρες παραμονής στο νησί, προς Πειραιά. Ο αποχαιρετισμός δεν θα είναι εύκολος, υπήρξε μια καλή συμβίωση με τον άμαχο πληθυσμό.

1.7.1941 Το ξημέρωμα μας προσπέρασε μια νηοπομπή από τέσσερα ατμόπλοια, που προστατεύονταν από τρία Ιταλικά Αντιτορπιλικά. Στις 15:00 φτάσαμε στον Πειραιά και λάβαμε εκεί το πρώτο, μετά από από οχτώ εβδομάδες, ταχυδρομείο. Πληροφορηθήκαμε ότι ο χώρος ετοιμότητας μας βρίσκεται στο Ναύπλιο και φτάσαμε εκεί τη νύχτα.

Το χρονικό διάστημα από 9.5 έως 30.6.41 περιθάλπηκαν:

Εκατό σαράντα ένας χειρουργημένοι ασθενείς,

Εκατό είκοσι ένας εσωτερικοί ασθενείς.

Διακόσιες εξήντα δύο περιπτώσεις

Από αυτούς ήταν Γερμανοί: εκατό εξήντα οχτώ

Έλληνες: εξήντα ένας

Άγγλοι: τριάντα τρεις.

Μεταξύ των εκατό σαράντα ενός χειρουργημένων ασθενών ήταν τραυματισμένοι:

Τριάντα επτά Γερμανοί

Τριάντα δύο Έλληνες

Τριάντα τρεις Έλληνες

Εκατό δύο περιπτώσεις, από τις πολύ σοβαρά: επτά Γερμανοί και ένας Άγγλος.

Μεταξύ των εκατό είκοσι ενός εσωτερικών ασθενών, οι πενήντα ένας είχαν κατάρρους εντέρου, από τους οποίους είκοσι τέσσερεις με πυρετό και εν μέρει με απώλεια αίματος.

Περιπτώσεις από διάσωση ναυαγών: δεκατέσσερεις, από τους οποίους πέντε τραυματίες.

Διακομιδή: εκτός των ελαφρά τραυματιών, που επανήλθαν στις μονάδες τους, διακομίσθηκαν:

Έξι με πλοίο,

Είκοσι τρεις με αεροσκάφος

Είκοσι εννέα περιπτώσεις.

Στο αναρρωτήριο βρίσκονταν:

Τραυματίες: δέκα οχτώ

Εσωτερικοί ασθενείς: δέκα επτά

Σύνολο τριάντα πέντε

Ο αριθμός των ημερών νοσηλείας ανέρχεται στις εξήντα τέσσερεις.

Ένας μεγάλος αριθμός των ασθενών έτυχε ιατρικής φροντίδας για δύο ή περισσότερες φορές.